

KÖZSÉGI KÖZLÖNY

KÖZIGAZGATÁSI HETILAP

A KÖZSÉGI JEGYZŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, IX, Üllői-út 31. szám
Távbeszélő: 384-368
Postatakarékpénztári csekk számla 20795
Hirdetések árszabás szerint

Fő- és felelős szerkesztő
KONCZ JÁNOS DR
Szerkesztők
MOLNÁR BÉLA és POGÁNY JÓZSEF DR

Előfizetési díj
egy évre 32 pengő
Az előfizetési díj a belügyminiszter rendelete
szerint a községi pénztár terhére utalható

LIX. ÉVFOLYAM, 43. SZÁM

Megjelenik vasárnap

BUDAPEST, 1937 OKTÓBER 24

17/4

1937

Meghívó

A Községi Jegyzők Országos Egyesületének

választmányi ülését 1937. évi november hó 5-én délután 3 órára a Tanítók Ferenc József háza (VIII, Szentkirályi-u. 47) tanácstermében,

rendes közgyűlését

1937. évi november hó 6-án (szombaton) délelőtt 10 órára, Budapest székesfőváros közgyűlési termébe (IV, Váci-utca 62) összehívjuk.

Budapest, 1937 október 16.

Koncz János dr
elnök

Pogány József dr
főtájkár

Vámos Ferenc
főjegyző

Tárgysorozat:

1. Elnöki jelentés. (17/5—1937.)
2. A községi önkormányzat védelme és a fejlődésnek megfelelő szabályozása. (41/4—1937.)
3. A hivatali létszám újabb rendezése. (39/6—1937.)
4. A községi alkalmazottaknak önálló betegségi stb. ellátása. (13/10—1937.)
5. Fizetéseknek és nyugdíjaknak fokozatos visszaállítása iránti állásfoglalás. (11/13—1937.)
6. „Az új községi törvény“ című pályázat eredményének kihirdetése. (10/6—1937.)
7. A segédjegyzők fizetési fokozatának kiterjesztése. (11/14—1927.)
8. A gyakornoki, tanfolyami és háborús szolgálatnak beszámítása. (11/15—1937.)
9. Jelentés a jegyzői továbbképző tanfolyamokról. (9/7—1937.)
10. Jelentés az üdülőház-alap állásáról. (13/6—1937.)
11. Az Egyesület 1936. évi számadása. (23/9—1917.)
12. Az Egyesület 1938. évi költségvetése. (23/10—1937.)
13. A számvizsgálóbizottság tagjainak megválasztása. (23/11—1937.)
14. A vármegyei egyesületek által a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg benyújtott indítványok.

Erre a közgyűlésre a vármegyei egyesületeket mint rendes tagokat elnökeik útján, továbbá más rendes tagokat, az egyesület tisztviselőit, tisztebeli és pártoló tagjait, valamint a választmányi tagokat (névjegyzéküket az Egyesületi Élet rovatban közöljük) külön-külön a következő megjegyzéssel hívjuk meg: 1. A vármegyei egyletek megbízóleveleiket az országos közgyűlés napjáig lehetőleg szíveskedjenek bekküldeni (Budapest, IX, Üllői-út 31). — 2. A megbízóleveleken feltüntetendő az egyesületi elnök, főjegyző és a kiküldöttek neve, lakhelye, valamint az egyesületi tagok száma. Kérjük a neveket és a lakhelyeket olvashatóan írni. Az összes kiküldöttekről egy megbízólevél adandó. — 3. Minden megyei egyesület, elnökén és főjegyzőjén kívül, akik hivataluknál fogva tagjai úgy a választmányoknak, mint a közgyűlésnek, huszonöt tag után négy, minden további huszonöt tag után még két-két kiküldötttel képviseltesse magát a közgyűlésen; ha a tagok száma huszonötöt nem osztható, akkor a fennmaradó rész tizenötön felül egy további képviselő kiküldésére jogosít. — 4. Az egyesületi elnök urak a vezetésük alatt álló egyesületeket terhelő tagsági díjakat a közgyűlésig okvetlenül befizetni szíveskedjenek.

Kérjük a kiküldötteket, hogy megbízóleveleiket a közgyűlés előtt 9-10 óra között mutassák be, így a közgyűlés fontos tárgyaira rendelkezésre álló időt nem rövidítjük meg.

Archivum: 4/29

Bizonytalanság a közigazgatásban

Három kívánságra oszlik ma a közigazgatás megjavítására irányuló óhaj.

A tisztviselői létszámnak a szükségességhez mérten való megállapítása, a jogszabályok tömegében való rendcsinálás és végül az alkalmazandó jogszabályok világos, érthető, minden kétséget kizáró szövegezése.

Kétségtelenné vált ugyanis még a laikus közönség előtt is, hogy eme kívánságok teljesülése nélkül nem várhatja ügyeinek gyors, szakszerű és a jogszabályok szellemének megfelelő és így megnyugvással fogadható elintézését.

Ezek a kérdések már annyira áthatották egész közéletünket, hogy már a vármegyék is egyre-másra hozzák meg ezirányú határozataikat, mert látják, hogy a kívánságok megoldása immár nemcsak tisztviselői érdek, de érdeke az ország közönségének s éppen azért kezd az a belátás érvényesülni, hogy ezeket a kívánságokat még anyagi áldozatok árán is meg kell oldani, mert hiszen az egyes ügyek gyors, szakszerű elintézése legtöbbször anyagi érdekeltiséget is jelent, megéri tehát, hogy azokért az ország lakossága anyagi áldozatot is hozzon. Remélhetjük így, hogy a felvetett kívánságok közóhajra a lehetőségig meg fognak valósulni. Sajnos, azonban, hogy ezzel még nem értük el teljesen a közigazgatási ügyintézésnél azt a célt, amit a kívánságok elérni akarnak.

Lehetnek ugyanis teljesen világos, minden kétséget kizáró jogszabályaink, beállíthatjuk a szükséges tisztviselői létszámot minden hivatalba: azért még nem egészen bizonyos, hogy azzal a közigazgatás teljesítőképeségét a kívánt fokra emelhetjük.

Van ugyanis a közigazgatási ügyintézés gyorsaságának még egy további előfeltétele is, az ügyintézés módjának egységesítése.

Az oly sokszor és oly sokak által támadott bürokrácia ugyanis az ügyintézés módjában, annak mikéntjében talál igazán termő talajra. Ott burjánzik fel annyira, hogy mint a hinár a vízben, teljesen lehetlenné teszi az előrehaladást.

Sok szó esett az utóbbi években már a bürokráciáról, melynek legfőbb oka az elhatározási bátorság hiánya s ezzel szoros kapcsolatban álló felelősségtől való menekülés, eredete pedig az osztrák beamtervilágig nyúlik vissza.

Ha tehát azt akarjuk, hogy az ügyintézés módját egységessé s ezzel az ügyintézés módja tekintetében uralkodó bizonytalanságot lehetlenné tegyük, a bürokráciát kell onnét kiirtanunk.

Sajnos, ebben az irányban eddig jámbor óhajtsók, néha határozott kívánságok merültek csupán fel, de történni nem történt semmi, sőt azt lehet mondani, hogy újabb jogalkotásaink határozottan a bürokrácia megerősödésére vezettek.

A szanalási intézkedésekkel kapcsolatos létszámcsoökkentések, az úgynevezett „B“-listák, majd legújában az 1934. évi I. tc. rendelkezései határozottan növelték a tisztviselőkben a bürokratikus érzést. Azzal látták helyzetüket legjobban biztosítottak, ha minél kevesebb önállóságot tanúsítanak hivataluk ellátásában, azt minél több formasághoz kötik és intézkedéseikben minél szigorúbban alkalmazkadjak a jogszabályok betűihez.

Egyik volt előkelő köztisztviselőnk is azt hangoztatta, hogy a szabályok szigorú alkalmazása igen helyénvaló dolog, mert azért senkinek sem lett baja, ha a szabályokhoz alkalmazkodott.

Ezek az intézkedések aztán annyira megfélemlítették tisztviselőinket, hogy intézkedéseiknél sem a közt, sem az egyéni érdekeket, de még az egyes jogszabályok sokszor igen helyes szándékait sem veszik figyelembe, hanem arra törekednek, hogy a jogszabályok betűit minél szélsőségesebben alkalmazzák s ekként az egyéni felelősségtől megmenekülhessenek.

Ez a magyarázata aztán annak, hogy sohasem tobzódott annyira a bürokrácia, mint az utóbbi évtizedben.

Mint hogy pedig a mindinkább fokozódó szellemi munkanélküliség mellett alig lehet remélni, hogy a tisztviselők eme felfogása megváltozzék és a bürokrácia hadállásait feladja, le kell tenni arról a reményről, hogy a bürokrácia majd szép lassan végelgyengülésben kimúlik, így határozott intézkedésre van szükség, hogy az ügyintézésnek ezt a rákfenéjét kiirtsák.

A bürokrácia kiirtása csakis a tisztviselők bátortalanságának megszüntetése, a félelemérzés csökkentése útján lehetséges. Ez pedig az egyes betegségek elleni védekezésnél oly jól bevált szerummal, a jelen esetben tehát a bürokrácia szerumával történhetik csak meg.

Bele kell oltani a tisztviselőkbe bizonyos bürokráciát, hogy meg ne kapják annak betegségét, vagy ha már megkapták is, az ne tudjon bennük teljesen kifejlődni.

Ez a szerum az ügyintézési szabályok megalkotása lenne. Valahogy nem tévesztendő össze az ügyintézés az ügyvitellel. Az ügyvitel szabályozása ugyanis csak általános irányítást ad, míg az ügyintézés szabályozásának minden esetre külön kell kitérnie. Meg kellene azokban az ügyintézési szabályokban például határozni, hogy egy katonai nősülési engedélyt mily alapon lehet kérni s azt, mily okmányokkal kell felszerelni, meg kellene ott mondani, hogy hol kell a kérvényt beadni, kell-e rá bélyeg s ha igen, mennyi. De meg kellene lenni abban az ügyintézési útmutatóban (vagy „Hivatalos közigazgatási mintatár“-ban) annak is, hogy mit kell csatolni egy számadáshoz, mily alapon lehet kiadni valakinek lúgkóvásárlási engedélyt, mit kell felmutatni egy házassági kihirdetés iránti kérelemnél, mit kell igazolni fegyvervásárlási, vagy fegyvertartási engedély iránti kérvénynél. De meg kellene mondani azt is, hogy az egyes adatok, vagy viszonyok igazolása mivel történhetik, vagy mivel kell történnie.

Ily ügyintézési utasítás készülhetne külön a községek, külön a főszolgabírák, a vármegyék, anyakönyvvezetők stb. részére és abban minden rendes körülmények között előfordulható beadványra, felterjesztésre és kiadmányra meg kellene lenni a részletes utasításnak.

Csak egy ilyen részletes utasítás szüntethetné meg azt a sokféleséget, ami bizonyos ügyek intézése terén ma uralkodik.

Ha meglesz ez az ügyintézési utasítás, akkor meg fog szünni az alsóbbfokú hatóságok és hivatalok személyzetének a belügyminiszter legutóbbi nyilatkozatában is kifogásolt egyéni elgondolásból fakadó intézkedése, de meg fog szünni az a sokszor előforduló eset is, hogy valamely ügyet a felsőbb hatóság többször is visszaadjon és minden alkalommal más újabb és újabb pótlásokat rendeljen el ahelyett, hogy ha hiányos a beadvány, jelentés, vagy felterjesztés, akkor egyszerre mondjon meg minden hiányt. Rengeteg idő és munka fecsérlődik ma el egyes ügyek ide-oda vándorlásával. Ez azonban ma igen gyakori eset, a helyes ügyintézés módjának meghatározása hiányában.

Igaz, hogy ez az ügyintézési utasítás első látszatra a bürokrácia megerősítésének látszik, de ez valóban is csak látszat. A bürokrácia lényege csakugyan a megszabott alakosságokhoz való merev ragaszkodás, de a nálunk erőre kapott bürokráciának az a baja, hogy nem is valami megszabott formához való merev ragaszkodásban, hanem az anyagi jogszabályok rendelkezéseinek helytelen értelmezésében nyilvánul meg és azért vált veszedelmessé, mert ügyintézési utasítás hiányában nem is általános, hanem egyéni bürokrácia alakult ki. Ennek következménye aztán az, hogy ugyanazt az ügyet másként, más feltételek, más formák között intézi el mindenki. Ez pedig sokkal károsabb és a közre sokkal veszedelmesebb, mint ha mindenki ugyanazon szabályok szerint jár el. Ez utóbbi esetben ugyanis az érdekelt félnek is módjában áll már előre tájékozódni arról, hogy mi minden feltételtől függ kérelme elintézése, de a szabályozatlan, tehát egyéni bürokrácia érvényesülhetése esetén kérelme teljesítésének feltételei aszerint változnak, hogy személy szerint kire hárul ügyének elintézése.

Az ilyen egyéni felfogásokat az ügyintézési utasítás teljesen megszünteti s így a mai helyzetnél sokkal jobb állapotot teremt az ügyintézés terén.

Ennek érdekében a belügyminiszter minapi cikkében mellé szervesen beillene az ügyintézési utasítás is, hogy a közigazgatás a mainál gyorsabb, egységesebb és egyszerűbb legyen.

Tudjuk jól, hogy az ügyviteli bürokráciát nem fokozta, hanem enyhítette az 1902. évi ügyviteli szabályzat kiadása, bizhatunk tehát abban, hogy az ügyintézési bürokráciát is nagy részben meg fogja szüntetni az ügyintézési utasítás kiadása.

Az viszont kétségtelen, hogy ügyintézési szabályok nélkül a közigazgatási anyagi jogszabályok leg gondosabb összeállítása sem fogja a bürokráciát megszüntetni, vagy legalább is szűkebb keretek közé szorítani.

Indokolt lenne tehát a közigazgatás megjavításának eszközei közé az ügyintézési utasítást is besorozni, sőt talán a jegyzői munkák helyesebb időrendi beosztása után ez lehetne a második munkálat, mert ez könnyebben megvalósítható, mint az érvényes jogszabályok gyűjteményének az 1901. évi XX. tc. 31. §-ának rendelkezései értelmében való kiadása.

Szüts Lajos

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy hazában;
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

Egyesületi élet

Üdülőházunk alapjára múlt héten között kimutatásunk óta befolyt összegek

Kunágota	40.— P
Pusztaföldvár	10.— P
Mersevát	4.— P
Kisgyalán	4.— P
Borgáta	5.— P
Katádfa	5.— P
Bánfa	5.— P
Ebergóc	5.— P
Röjtökmuzsaj	10.— P
Végárdó	2.— P
Rábasebes	5.— P
Vág	13.— P
Kemenesszentmárton	5.— P
Csenger	10.— P
Előszállás	37.— P
Üllő	16.— P
Szakonyfalu	5.— P
Mánfa	8.— P
Hercegszabar	20.— P
Kehida	30.— P
Almásháza	5.— P
Barátság	5.— P
Zalanémetfalu	20.— P
Ajka	50.— P
Nagyváll	7.— P
Pony	5.— P
Pilisszentlászló	4.— P
Nyáregyháza	30.— P
Pély	70.— P
Szentlőrinc	30.— P
Mózs	20.— P
Medgyesegyháza	25.— P
Hajmáskér	30.— P
Villány	22.— P
Tápiószecső	40.— P
Adács	30.— P
Mátranovák	20.— P
Bogyiszló	10.— P
Resznek	10.— P
Baglad	5.— P
Bödeháza	5.— P
Gáborjánháza	5.— P
Lendvajakabfalva	5.— P
Csanádapáca	46.— P
Zengővárkony	7.— P
Szöllősdó	1.— P
Berettyóújfalu	40.— P
Pilis	35.— P
Lánycsók	30.— P
Fehérvárcsurgó	15.— P
Kisnyárad	2.50 P
Egerszög	1.— P
Sóskút	10.— P
Szécsény	10.— P
Németkér	10.— P

Sajóhidvég	10.— P
Tállya	37.— P
Alsógörzsöny	5.— P
Pákozd	30.— P
Kóka	10.— P
Nagyrábé	50.— P
Németzsidány	3.— P
Kopháza	18.— P
Gyarmat	17.— P
Tiszacsege	20.— P
Decs	20.— P
Nagyacsád	10.— P
Felsőgöd	30.— P
Nógrádverőce	30.— P
Nagylók	14.— P
Földes	5.— P
Bakonszeg	10.— P
Jászfákóhalma	30.— P
Kunhegyes	100.— P
Sarkad	20.— P
Aszaló	2.— P
Csehimindszent	5.— P
Foktő	30.— P
Előző kimutatásunk összege	36.223.53 P
Az alap jelenlegi állása	37.629.03 P

Az állástalan értelmiségi munkanélküliek nyilvántartásának kiegészítésére kiadott 8000—1937. V. K. M. számú rendelet felsorolja mindazokat a tanintézeteket, amelyeken végbizonyítványt nyertek kérhetik a nyilvántartásba való felvételüket. A felsorolásból a községi közigazgatási tanfolyamok hiányoznak. Minthogy azonban a rendelet a középiskolákat felsorolja, illetékes helyen nyert felvilágosítás alapján közöljük, hogy felvételük végett az el nem helyezkedett okleveles jegyzők is jelentkezhetnek, miután képesítésük a középiskola végzettségét meghaladja.

Az Országos Jegyzőegyesület választmánya. *Rendes tagok:* Baloghy László Nyirbátor, Devich Jenő Csikéria, Fridrik Ágoston Cinkota, Geröfy Gyula Vértesacsca, Handl Mihály Soroksár, Hekinger Sándor Szomajom, Iványi László Abasár, Kiss Dezső Siklós, Kovács Sándor Letenye, Lokey Béla dr Csepel, vitéz Márky Henrik Gyöng, Mentés Miklós Páli, Papp Zoltán Tiszainoka, Pintér József dr Celldömölk, Pozsár István Kétybodony, Regös János Szécsény, Strobl Tivadar Peremarton, Szüts Lajos Pusztavacs, Tremkó György Adony, Ujfalvy Máté Pilisszentiván, Kiss Lajos Vecsés.

Behívott póttagok: Dégenhardt Miklós Bakonysárkány, Deáky István Csányoszló, Papp Barna Csobaj.

A községi jegyzők munkaköre

Írta: Ráth Zsigmond, m. kir. titkos tanácsos, a m. kir. Kúria nyugalmazott másodelnöke*

Akiknek alkalmuk van a községek közigazgatását figyelemmel kísérni, azok lépten-nyomon tapasztalhatják, hogy községi közigazgatásunk munkaterhe túlnyomórésztben a községi jegyzők vállára nehezedik s közigazgatásunk mostani túltengő alakításai s a községi jegyzők nagymérvű elfoglaltsága miatt alig felelhet meg a kívánalmaknak.

A közigazgatásnak mostani rendszere mellett a községi jegyző — magyarul mondva — ez a községnek... Magasabb intelligenciájánál fogva tanácsadója a községi előljáróság többi tagjainak. Neki kell gondoskodnia arról, hogy a községi előljáróság törvényes időben elintézzze a községnek azokat az ügyeit, melyeknek elintézését és végrehajtását a törvények és törvényerejű rendeletek a községi előljáróságok hatáskörébe utalják. Rátermettsége esetében a község minden ügyes-bajos dolgában az ő elfogása érvényesül. Nélküle a községben semmi közérdekű dolog sem történhetik. A község lakóinak ő a tolla s ha a bizalmukat bírja, tanácsadójuk is s érdekükben arra is felügyel, hogy azok a saját kárukra téves irányba ne terelődjenek.

Köztapasztalat szerint az általános állami közigazgatásnak nincs olyan ága, mely a községi jegyző közreműködését akár közvetlenül hozzája, akár a községi előljárósághoz esetenként intézett megkeresés, utasítás révén igénybe ne venné, ami gyakran nemcsak sok dolgot ad, de nagy felelősséget is okoz az eljáró községi jegyző számára.

Ilyen munkakör mellett a községi jegyzőnek hivatalával járó írásbeli munkája nagymérvű elfoglaltsággal jár s azt a számos írásbeli válasz, hivatalos kimutatás,

időszaki jelentés és a községi előljáróságtól kért hivatalos bizonyítványok is szaporítottá, melyeknek megszerkesztése, az ehhez szükséges adatok beszerzése mellett a községi jegyző feladata.

Ezek szerint a községi jegyzőnek nivaltan munkája, elfoglaltsága olyan széleskörű, hogy azt kifogástalanul elvégezni egy munkaerő alig képes s így a községi jegyző lépten-nyomon ki van téve annak, hogy olyan hibát, mulasztást követ el, melynek reája nézve súlyosabb következményei is lehetnek.

Valóban a szög fejére talált tehát a belügyminiszter, midőn a községek adminisztrációjának egyszerűsítését s a községi jegyzőknek a lehetőség határáig leendő tehermentesítését tűzte ki a közigazgatási reform legsürgősebb feladatául s ragaszkodik ahhoz a régi, de még mindig hatályban lévő törvényhozási rendelkezéshez, amely kimondotta, hogy minden olyan kormányintézkedés, mely a községi jegyzőre újabb munkaterhet ró, csakis a belügyminiszter előzetes hozzájárulásával legyen kiadható.

Ezekre a reformokra vonatkozó előmunkálatokban azonban kell, hogy gyakorlati tapasztalatokban bővelkedő olyan szakértők is részt vegyenek, akik nemcsak a vonatkozó törvényekben és törvényerejű rendeletekben jártasak, hanem ismerik a nép életét, az adófizető polgároknak a közhatalom irányában mellőzhetetlen kötelezettségét s ezzel szemben támasztható törvényes igényét; valamint érzékük van abban az irányban is, hogy a mostani túltengő bürokratizmus egyszerűsítésével miképpen lehetne úgy a községi lakosságnak, mint a közérdeknek jogos igényeit minél gyorsabban, egyszersmind kellő alaposítással és minél olcsóbban kielégíteni, anélkül, hogy a közrend s a köteles ellenőrzés csorbát szenvedne.

* Megjelent a Pesti Hirlap f. é. okt. 17-i számában.

Ennek a reformnak keretében nem szabad megfelekezni a községi jegyzők anyagi helyzetének javításáról sem. Mostani javadalmazásuk ugyanis közel sincs arányban annak a munkának fontosságával és nagyságával, melyet nekik hivataluknál fogva végezniök kell. Márpedig az állásukhoz megkívánt tekintély is megköveteli, hogy állásuknak megfelelő életmódot folytassanak s családjuk ne szenvedjen szemetesúró mostoha életmódot.

Ebből a szempontból tekintettel kellene lenni arra is, hogy azoknak a községeknek többségében, ahova a községi jegyzőket hivatali állásuk köti, legfeljebb csak falusi elemi iskola van. Az ottani községi jegyzők tehát

csak valamelyik városban iskoláztathatják a gyermekeiket; ennek költségét pedig a mostani egész készpénzbeli járandóságuk sem fedezi.

Különben is megfontolandó, vajjon nem kellene-e a községi jegyzőktől a jövőben a mostaninál magasabb szakképzettséget bizonyító oklevelet kívánni s őket ennek megfelelően magasabb rangfokozatba osztályozni. Közigazgatásunk már most is olyan tudást, gyakorlati szak-képzettséget s társadalmi műveltséget követel a községi jegyzőktől, hogy az ennek megfelelő, intelligenciájuknál s fontos munkakörüknel fogva is magasabb rangfokozatot vagy legalább is a mostaninál jobb, a megélhetésre alkalmas javadalmazást érdemelnének.

Táncmulatságok illetéke

Ezen a téren különböző a gyakorlat. Vannak, akik a rendőrhatalóságnál benyújtott kérelem, valamint a helyhatóságnál előterjesztett kérelem is leróják az 5 pengős illetéket. Mások vagy a rendőrhatalósági, vagy a helyhatósági engedélyen róják le a fenti illetéket s végül vannak, akik a fenti illetéket leróják a rendőrhatalósághoz előterjesztett kérelem, míg a helyhatósági engedély megadása iránt előterjesztett kérelem a belépő díj ötszörösét, legfeljebb azonban 5 pengőt rónak le.

Ennek a gyakorlatnak nyilvánvaló helytelenségén felvetett kérdéssel kapcsolatban kívánt segíteni a komáromi m. kir. pénzügyigazgatóság 10.391—III. a)—1937. számú, alább egész terjedelmében közölt körrendelete és pedig: „A hozzám beérkezett jelentésekből és megkeresésekből arról szereztem tudomást, hogy a nyilvános táncmulatságok rendezésére vonatkozó engedélyek kérelmezésénél, illetőleg a helyhatóságokhoz intézett bejelentések bélyegkötelezettségénél az illetékes hatóságok nem egyöntetűen járnak el. Az egyöntetű eljárás érdekében közlöm, hogy az illeték díjjegyzék 13. tétel IV. 3. és 4. pontjai értelmében a nyilvános táncmulatságok rendezésére vonatkozó engedély kérelmezésénél a helyhatóságokhoz intézett kérelem az illeték tárgya. Olyan helyeken tehát, ahol a helyhatósági és a rendőrhatalósági engedélyt külön-külön kell kérni, az utóbbi engedélyért benyújtott beadványra külön illetéket leróni nem kell, tehát ha a fél a beadványi illetéket a helyhatósági engedély kérelmezése alkalmával a községi elöljáróságnál lerotta, akkor az ugyanazon tárgyban a főszoigabíróhoz intézett beadványára külön illetéket leróni nem kell.

Miután a helyhatósági engedélyt a községi elöljáróság adja, tehát az illetéket a 64.573—1901. B. M. számú rendelet 10. §-ának 3. bekezdése értelmében a községi elöljáróságnál benyújtott kérvényen kell leróni.

Az illetéket az illetékdíjjegyzék 13. tétel IV. 3. és 4. pontjaiban, illetőleg az ebben a pontokban felsorolt tételek helyébe lépő 5001—1931. M. E. számú rendelet 56. § (4. és 5.) pontjaiban felsorolt mérvben kell leróni.

Felhívom figyelmét, hogy a lerovandó illeték 5 pengőnél kevesebb sohasem lehet, ezen 5 pengős illetéket a helyhatósági engedély iránt benyújtandó kérvényen akkor is le kell róni, ha a mulatságok kizárólag közjótékonyági célokra, egyletek által rendeztetnek“.

Vitatható lenne, vajjon helyes-e, hogy a helyhatósághoz intézett kérelem az illeték tárgya akkor, amikor a községi elöljáróság nem gyakorol rendőrhatalósági hatáskört s így először kell a rendőrhatalósági engedélyért s csak ennek elnyerése után lehet a helyhatósági engedélyért folyamodni a községi elöljáróságtól, mint helyhatóságtól. Ebből kitűnik, hogy a rendőrhatalósághoz előterjesztett elsődleges kérelem — illetékmentes.

A lényeg tehát az, hogy az 5 pengős illetéket okmánybélyegben csupán egyszer, még pedig az úgynevezett helyhatósági engedély elnyerése iránt előterjesztett kérelemmel kell leróni, másut nem.

Nem helyes a körrendelet az a megállapítása, hogy ezt az illetéket akkor is le kell róni, ha a mulatságok kizárólag közjótékonyági célokra, egyletek által rendeztetnek, mert a m. kir. pénzügyminiszter 154.557—1935. XI. a) számú rendelete például kimondja, „hogy az önkéntes tűzoltótestületek közhatóságokhoz és hivatalokhoz intézett beadványaira és átirataira nézve — ideértve a táncvigalmak iránt benyújtott kérvényeket is — a peres eljárás kivételével, az illeték díjjegyzék 89. tételének XII. a) pontjában foglalt rendelkezés alapján az illetékmentességet megállapítja és megfelelő eljárásra az alárendelt hatóságokat egyidejűleg utasította. Ezenkívül is vannak még olyan egyesületek, testületek, akik hasonló kedvezményt élveznek.

Ágoston Iván

„WERBŐCZY“ jogi szeminárium

Vezetője:

DR. BERSZÁN MIKLÓS

nyug. kir. járásbíró

Budapest, IV, Veres Pálné-utca 40

Telefon: 186-561

Értekezési idő: délután 3—8-ig

Méltányos díj és részletfizetés mellett előkészít és jegyzetet bérbead az összes jogi vizsgákra, és pedig:

1. az alapvizsgákra és szigorlatokra,
2. az egységes bírói és ügyvédi vizsgára,
3. az államszámvitel-tani vizsgára.

Tételes jegyzeteink a legújabb törvényekkel, rendeletekkel vannak kiegészítve, amelyek az újabb joggyakorlat és speciális kérdések felhasználása mellett készültek, az összes egyetemekre és jogakadémiákra.

Hét-ről- hét-re.

Magyarország kormányzójának fenkölt lelkű hitvese az idén is felhívta a magyar társadalmat nyomorenyhító akciójának támogatására. Ezt a felhívást évről évre minden őszi meghozza. Amikor a csökkent munkaalkalmak következtében megcsappannak a jövedelmek, amikor a csipős októberi hideg alattomosan besurran a nyirkos lakásokba, amikor az arcokra kiül a rettegés a közelgő tél szenvedéseitől, akkor válik minden évben esedékessé Horthy Miklósné „hívó szava és kérése” üzenete. Az emberi természetben rejlik, hogy az ismétlődő események idővel megszokottakká válnak, ennek a felhívásnak azonban kivételt kell képeznie. Ezt a meleghangú kérést, melyben az ország első asszonyának a szíve dobog, nem szabad megszokni. Minden évben újból és újból éreznünk kell, hogy ez a kérés parancs, éreznünk kell, hogy ez az akció nem társadalmi kedvtelés s erre a célra adakozni hazafias kötelesség. Mindenkinek kívülről meg kellene tanulnia a felhívás következő mondatát: „Minden egyes fillérrel, melyet az emberszeretetnek és irgalmaságnak a nyomor és inség elleni nemes küzdelmére áldoznak, nemcsak szamaritánus munkát cselekednek, hanem a békérend és nyugalom, valamint a társadalmi osztályok közötti béke és jó egyetértés fenntartását elősegítve, harcolnak boldogulásuk és jobb jövőjükért is biztosítják.”

Abba a hangzavarba, amelyet nemzetközi koncertnek szoktak nevezni, egy váratlan hang szól bele: Amerika szava. Rooseveltt, az Egyesült-Államok elnöke nyilatkozatot bocsátott világgá, melyben követeli, hogy a békeszerető népek fogjanak össze „a rémuralom és az ökológia ellen, mely már a civilizáció alapjait kezdi fenyegetni” s hogy érvényesítsék „a nemzetközi erkölcs” uralmát. Természetes, hogy ezt a háborúellenes nyilatkozatot örömmel fogadták mindenütt, ahol a béke megóvása nemcsak üres szólam, de főképpen ott, ahol minden szenvedésnek ép a nemzetközi erkölcs tökéletes hiánya az okozója. Nem kell azonban pesszimistának lenni ahhoz, hogy kételkedjünk az elhangzott kijelentés gyakorlati sikerében. Nagyon jól emlékezünk rá, hogy egyszer már hangzottak az Oceánon túlról világmegváltó szavak. Wilson elnök 14 pontja messiási erővel hatott a világ vérben fetrengő népeire s hogy elveiből a gyakorlatban számtalan nyomorék lett, az nem rajta múltott elsősorban. Nem tehetett róla, hogy nem birt azokkal a képességekkel, amelyeket neki tulajdonítottak, viszont elvei alkalmasak lehetnek volna a kivezető út kijelölésére, ha Európa, illetve a sorsát intéző hatalmasságok erre az útra valóban rá akartak volna lépni. A világ sáfárainak lelkét azonban teljesen betöltötte a bosszúvágy s e bosszú talajában még azok a wilsoni magvak is elszórtak, amelyek adott körülmények között életképesek lettek volna. Nagy a hasonlóság a mai és a húsz év előtti amerikai békehang körülményei között. Kérdés, hogy a húsz év óta tartó vértelen háború alkalmasabbá tette-e a világot a becsületos béke gondolatának befogadására? Sajnos, a jelek nem erre mutatnak.

A tisztviselői fizetésekről is sok szó esik újabban. Hol az egyik, hol a másik tisztviselői érdekeltség gyűlésén követelik — ha ugyan ezt a szerény hangot követelésnek nevezhetjük — a csökkentések megszüntetését. Inkább csak kérelmek ezek, amelyek bőséges indokolást találnak a lassan, de biztosan emelkedő árakban. E panaszok jogosságát senki sem vonhatja kétségbe, a kormányzat sem teszi, csak éppen nem teljesíti a kérést, mert annak „költségvetési akadályai” vannak. Mi nem akarunk e helyen a magunk saját külön sérelmeivel előhozakodni, de nincs is rá szükség, mert még a falusi szatócs is tudja, hogy hol van a baj. Ma már minden kereskedő és iparos látja, hogy amit tőlünk elvettek, azt végeredményben tőlük vették el. Kevesebb lett a fizetésünk, tehát kevesebb ruhát és cipőt csináltatunk és kevesebb könyvet vásárolunk. Így kopunk külsőleg és belsőleg s így kopik el lassanként a tekintélyünk. És mi mégsem ezt panaszoljuk fel elsősorban. A magyar állam tisztviselői olyan sok megpróbáltatáson mentek át, hogy bőven megszokhatták a nélkülözést is. Amit azonban nem szokhat meg soha, az az illetménycsökkentésnek erkölcsi oldala. A szerzett és intézményesen biztosított jogoknak felborítása alapjaiban rendítette meg a tisztviselők hitét és bizalmát s ez az erkölcsi értécsökkenés, bár számokkal ki nem fejezhető, a köz szemponjtájból sokkal nagyobb veszteség, mint amit az illetményeken megtakarítottak. Legyünk tisztában azzal, hogy az elsősorban erkölcsi kérdés s csak azután pénzügyi, s azt se felejtsük el, hogy Magyarország szegény állam, amely nem engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy rosszul fizetett tisztviselők igazgassák.

Egy légvédelmi gyakorlat első felvonása játszódott le a minap a fővárosban. Adott jelre kialudtak a lámpák, a városot elsötétítették. Szakértők mondják, hogy a kísérlet kitűnően sikerült, mert a sötétség fátyolként borult a városra s eltakarta a gépmadarak vizsgálódó, kémlelő szemét elől. A rádióbemondó is ezt konferálta s ezt olvastuk a hírlapok élénk leírásaiban is. Talán csak mi láttuk másképp a dolgot, akik faluról szakadtunk a városba. Ezen az éjszakán, amikor a bennszülött pesti embert vakká tette a sötétség, mi megpillantottuk azt, amit a fővárosban még sohasem láttunk, a világító csillagos eget, s a vidéki éjszakához szokott szemünkkel a csillagok fényénél érzékeljük a földet. A mesterséges fényvel együtt eltűnt a szemünk elől minden, ami emberi munka műve és nem maradt semmi más, csak a Teremtő örök alkotása, az égboltozat és a föld. És ebben a pillanatban úgy éreztük, hogy az a nagy különbség, amit a falu és a város élete között vélnek felfedezni, tulajdonképpen egyedül a technikai berendezéseken múlik. Ezen az éjszakán, amikor a mi ragyogó fővárosunk csak egy nagy alvó falunak látszott, megérezte, hogy az égi sugár a falura és a városra egyformán ragyog, s a magyar föld egyformán tárja ki áldott övét mindnyájunknak. Minden más rajtunk múlik. Nekünk kell berendezkednünk ezen a földön, amellyel az Isten jókedvében megajándékozta a magyart. Nekünk kell alkotnunk és építenünk. Utakra és vasutakra van szüksége a vidéknek, egészséges és szép falusi lakóházakra, iskolákra, kórházakra, jóléti és szociális intézményekre és berendezésekre, egyszóval mindarra a kultúrára és civilizációra, ami ma hiányzik, de amit megalkothat és meg is kell alkotnia a magyar erőnek és akaratnak... Nem árt, ha néha sötétség borul a városra, legalább eszünkbe jut, hogy világosság kell a faluba!

(p. s. g.)